

SLOVENIJA

Natura in grbi slovenskih občin: Dornava in Velika Polana

Občini Dornava in Velika Polana sta si za enega od motivov v svojih grbih izbrali belo štokljo. Dornavska štoklja (<http://www.heraldica.si/arms/d/dornava.htm> - spletna stran Slovenskega grboslovja) ima krila razpeta. V zgornjem delu grba je upodobljen baročni dornavski grad. Če grad obiščete, boste na njem lahko videli gnezdo štoklje. Velika Polana (<http://www.heraldica.si/arms/v/velikaPolana.htm>) se od leta 1999 dalje ponaša z nazivom Evropska vas štokelj, ki jim ga je podelila evropska fundacija Euronatur.

Kot motiv so belo štokljo uporabili tudi ponekod drugod: bela štoklja z zlato konjsko podkvo v kljunu, stoječa na cinah trdnjave, je simbol Železne županije na Madžarskem, v letečem položaju je upodobljena v simbolih krajev Veliki Stidin in Zarične v Ukrajini. Upodobljena naj bi bila tudi na kovancu za en cent (<http://www.evro.si/o-evru/slovenski-kovanci/>).

V mnogih kulturah je štoklja sveta ptica, polna simbolike (<http://en.wikipedia.org/wiki/Stork>). Ker je sovražnica kač – ki so predstavljale hudiča -, so jo visoko častili. V heraldiki naj bi štoklja simbolizirala sinovsko dolžnost oziroma naj bi bila emblem nekoga, ki je hvaležen. Pravijo namreč, naj bi štoklje hranile svoje ostarele starše. So simbol nesmrtnosti, dolgoživosti, opreznosti, preudarnosti, pobožnosti, premišljevanja in neomadeževanosti.

Na seznamih evropske direktive o pticah sta bela in črna štoklja, torej obe vrsti, ki se pojavljata pri nas.

Natura 2000 - celinski biogeografski seminar za nove države članice

Od 26. do 28. aprila 2006 je v Darovanskem Dvuru pri Plznu (Češka Republika) potekal celinski biogeografski seminar za Poljsko, Češko in Slovenijo. Po posameznih biogeografskih regijah potekajo namreč dogovori med Evropsko komisijo in državo članico glede zadostnosti predlogov območij Nature 2000 po merilih Direktive o habitatih. Najprej se sprejme referenčni seznam, na katerem so navedene vrste in habitatni tipi v kontinentalni regiji posamezne države. Nato se za vsako od teh vrst oz. habitatnih tipov ugotavlja zadostnost. Predstavnik European topic centra iz Pariza (konzorcij strokovnih organizacij v okviru Evropske okoljske agencije) poda najprej pri vsaki vrsti za posamezno državo oceno zadostnosti, ki jo iz razpoložljivih podatkov pripravi center, nato pove svoje mnenje predstavnik nevladnih organizacij (izbira predstavnikov in pripravo na seminar vodi po naročilu Komisije WWF) in končno tudi predstavnik države članice - ta seveda na tem seminarju brani svoj predlog. Komisija povabi tudi določene neodvisne eksperte. Za habitatne tipe v Sloveniji so na primer povabili mag. Andreja Seliškarja (ZRC SAZU). Ocena je lahko: zadosten predlog (SUF), potrebne so dopolnitve vsebine v obstoječih območjih (IN MIN), potrebno je opredeliti eno ali manjše število novih območij (IN MOD), predlog je nezadosten, ker ni nobenih predlaganih območij (IN MAJOR), znanstveni pridržek (Sci Res). Kadar so bila mnenja različna, je glede na argumente podal končno oceno predstavnik Komisije.

Predlog Poljske je bil tako pomanjkljiv, da dokončna obravnava sploh ni bila možna, za Češko in Slovenijo pa smo sprejeli ocene zadostnosti, na podlagi katerih bomo popravili in dopolnili obstoječe predloge ter predlagali v potrditev domačim vladam. Svet ministrov bo predloge območij po soglasju Komisije potrdil, ostale pa bodo odprte zadeve, kjer so potrebne še dodatne raziskave.

Seminar so kot opazovalci spremljali predstavniki Bolgarije, Romunije in Hrvaške ter predstavniki združenj lastnikov (iz Slovenije Boris Grabrijan, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije). Nevladno stran sta odločno in odlično zastopali Maja Zagmajster (Društvo za varstvo in proučevanje netopirjev) in Barbara Skaberne (Umanotera).

Za strokovne kroge so rezultati seminarja pričakovani, poleg manjših popravkov bo treba določiti nekaj novih območij. Nekatera so izpadla pri zadnjih usklajevanjih, za nekatere pa so v tem času na voljo novi podatki (predvsem za metulje in negozdne habitatne tipe). To so na primer: mejna Mura, spodnja Vipavska dolina (laška žaba), del Slovenskih goric, del Goriških Brd, ribnik Komarnik, območje spodnje Save... Zavod RS za varstvo

narave bo pripravil novo inačico predloga Nature 2000, tega pa naj bi do konca letošnjega leta sprejela Vlada RS. Predlagana nova območja bo treba predstaviti deležnikom, zlasti občinam.

Peter Skoberne (peter.skoberne@gov.si)

Pomladna velikonočnica na Boletini pri Ponikvi

V času cvetenja velikonočnice smo na Zavodu RS za varstvo narave OE Celje v okviru projekta LIFE-Narava z več ukrepi prispevali k varovanju te rastline, zaradi katere je območje potencialno uvrščeno v omrežje Natura 2000. Največja pridobitev na rastišču je ograja, ki smo jo postavili v začetku cvetenja. Nov režim ogleda rastišča, ki je posledica postavitve ograje, so obiskovalci, ki jih je bilo po naši oceni preko 1600, zelo pozitivno sprejeli in podprli. Po odcvetu smo z robov rastišča odstranili še posekano grmovje ter odstranili stojnico, ki sta jo v času cvetenja uporabljala študenta usmerjevalca za informativno gradivo. V kratkem pričakujemo tudi informacijsko tablo, ki bo trajno postavljena na rastišču.

Gregor Kalan (gregor.kalan@zrsvn.si)

Tudi šolarji živijo z Naturo 2000 na Goričkem

Eden izmed ciljev projekta »Živeti z Naturo 2000 na Goričkem« je izvajanje naravoslovnih dnevo in priprava učnih listov. Preko le-teh in drugih doživljajskih izletov se krepijo vezi med Javnim zavodom Krajinski park Goričko ter osnovnimi in srednjimi šolami v regiji in izven nje. Z učenci 8. razreda Osnovne šole Puconci smo 14. aprila izvedli naravoslovni dan po gozdni učni poti Tromejnik. Učenci so v gozdu spoznali različne drevesne vrste, prisluhnili oglašanju različnih ptic, spoznali še nekatere gozdne prebivalce, odkrivali barvno pestrost gozdnih rastlin in znanje utrdili s pestrimi doživljajskimi igrigami.

Naslednji naravoslovni dan je potekal pred Dnevom zemlje 21. aprila na Hodoškem jezeru na učni poti »Vidrin paradiz« s tematiko Stojee vode. Udeležil se ga je 6. razred Osnovne šole Šalovci. Učenci so izvedli enostavnejše fizikalne in kemijske meritve vode in raziskovali vodni in obvodni življenjski prostor.

V pripravi so še naravoslovni dnevi na temo Tekočih vod, Travišč in Nature 2000. V času trajanja projekta sodelujemo predvsem s šolami z območja Krajinskega parka Goričko, za naslednje šolsko leto pa bomo pripravljene programe ponudili vsem osnovnim šolam širne Slovenije. Sodeč po izpolnjenih anketnih vprašalnikih so se doživljajske metode izkazale kot zelo dobrodošle. Doživljajske metode utrjujejo pridobljeno znanje in spodbujajo učence k raziskovalnemu delu.

Nataša Moršič in Štefanija Fujs (park.goricko@siol.net)

EVROPSKA UNIJA

Evropski obseg Nature se je znatno povečal – številna nova območja v Franciji

Marca 2006 je Francija Evropski komisiji posredovala 32 novih območij po habitatni direktivi, 14 območij pa je razširila. Površina se je tako povečala za 177.525 ha. Določila je tudi 40 novih območij po direktivi o pticah, šest pa jih je razširila. Površina se je tako povečala za 516.364 ha oz. za 26 odstotkov.

Skupno je tako v 18 mesecih Francija Komisiji poslala kar 400 dosjejev, območja po habitatni direktivi je povečala za 14 odstotkov, po direktivi o pticah pa kar za 167 odstotkov.

Povečanje obsega Nature je predvsem posledica sodb Evropskega sodišča.

Več o razširitvah na: <http://natura2000.environnement.gouv.fr/actualites/> (v francoskem jeziku)

BRANJE

Natura 2000 v alpski regiji

Evropska unija je izdala serijo brošur, ki predstavljajo posamezne biogeografske regije. Za Slovenijo je posebej zanimiva knjižica, ki predstavlja alpsko regijo. Spoznali bomo območja po Evropi ter ključne probleme, s katerimi se srečuje upravljanje teh območij. Spletna verzija (16 strani, pdf) je na:

http://europa.eu.int/comm/environment/nature/nature_conservation/useful_info/documents_publications/pdf/alpine.pdf

Celinska regija, v katero sodi pretežni del Slovenije, v brošuri še ni predstavljena.

Zgibanka Kraški rob

Kot nadaljevanje zaključenega projekta LIFE-Narava: Ohranitev ogroženih habitatov in vrst na Kraškem robu« (LIFE after LIFE) je bila v marcu 2006 izdana zgibanka o rastlinstvu Kraškega roba. Avtor besedila je Mitja Kaligarič, ki je tudi sodeloval pri izvajanju projekta. Izdajo zganke je omogočila Mestna občina Koper.

Spletna verzija (pdf) je na <http://www.zrs-kp.si/projekti/life/dokumenti/KRASKI-ROB.pdf>.

NAPOVEDNIK

27. maj – čezmejna delavnica (Phare projekt Karavanke Natura 2000), Planina pod Golico

- Predstavitve projekta (Vera Djurić-Drozdek)
- Prezentacija: »Ohranimo narcise – ključavnice za vedno,...:«, predstavitev širšega in ožjega območja z vidika kmetijstva, kmetijska pridelava (funkcije kmetijstva, ekološka načela, stanje in rezultati analiz tal, usmeritve) (Lidija Šnut)
- okrogla miza na temo Natura 2000

Informacije: vera.djuric-drozdek@trzic.si

29. maj: rok za prijavo projektov na razpis Ministrstva za okolje in prostor: Sofinanciranje komunikacijskih projektov v podporo ciljem Nature 2000 za leto 2006. Razpis je namenjen nevladnim organizacijam. Več na:

http://www.gov.si/mop/novica.php?&i1=MOP&i2=slo&i3=1&i4=rzp&i5=ter Ist_021&i10=artic&i12=42960B21901CBDEBC125715C002FCF87&i15=on.

22.-23. junij: usposabljanje za Naturo 2000 v M-hotelu (Ljubljana):

- prvi dan: Poročanje / *Reporting Duties* (Ocena ohranitvenega stanja: na ravni območja in poročilo države, *Assessment of conservation status: site level and national report* (delo v skupinah).
- drugi dan: Partnerstva za Naturo 2000 / *Natura 2000 Partnerships* (Osveščanje javnosti / *Public awareness*, Vključevanje lastnikov zemljišč / *Involvement of land users*, Usposabljanje mnenjskih voditeljev, množilcev in ključnih igralcev / *Training of opinion leaders, multipliers and key players*, Praktični primeri iz Velike Britanije, Češke republike in Avstrije / *Practical examples from UK, Czech Republic and Austria*). Organizira: Avstrijski zvezni urad za okolje v sklopu projekta »Training programme on Natura 2000 implementation and administration«

http://www.umweltbundesamt.at/fileadmin/site/umweltthemen/naturschutz/Internationale_Aktiviten/training_programme_projekt_description.pdf.

Druga informacija – podrobnejše sledijo v prihodnjih številkah biltena.

NARAVA NA KRATKO

Osnutek uredbe o Krajinskem parku Kolpa

Vlada RS je aprila 2006 sprejela sklep, da se izpelje javna predstavitev osnutka Uredbe o Krajinskem parku Kolpa. Strokovne podlage je pripravil Zavod RS za varstvo narave. Javna predstavitev poteka od 3. maja do 4. julija 2006 v Občini Črnomelj, v krajevnih skupnostih na območju predvidenega parka. Osnutek uredbe in program javnih obravnav sta na:

http://www.gov.si/mop/oglasnadeska/novica.php?&i1=MOP&i2=slo&i3=1&i4=dgd&i5=ter Ist_021&i10=artic&i12=45ECDA55AC125322C125715C00406D32&i15=on.

Kontaktna oseba: Alma Vičar (alma.vicar@gov.si)

Če želite zanimivosti o vašem delu v zvezi z Naturo 2000 sporočiti tudi drugim, nam jih pošljite in objavili jih bomo. Prispevke naslovite urednici e-biltena (breda.ogorelec@gov.si). Če biltena ne želite prejemati, pišite na isti naslov.

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000, Ljubljana. Telefon: (01) 478 7400, telefaks: (01) 478 309 4593, spletna stran: www.natura2000.gov.si, neposredna povezava na arhiv eNature: <http://www.natura2000.gov.si/publikacije.htm>.